

Dokumentas atspausdintas iš teismų praktikos paieškos sistemos INFOLEX. Praktika
(www.teismupraktika.lt)

Kortelė:

1985548_RegNr_2-541-450/2021

<http://www.infolex.lt/tp/1985548>

Civilinė byla Nr. 2-541-450/2021

Teisminio proceso Nr. 2-56-3-00850-2012-4

Procesinio sprendimo kategorija 3.4.3.11

(S)

LIETUVOS APELIACINIS TEISMAS

N U T A R T I S

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2021 m. balandžio 15 d.

Vilnius

Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėja Asta Radzevičienė

teismo posėdyje apeliacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal suinteresuoto asmens bankrutavusios uždarnosios akcinės bendrovės „Kauno popierius“ atskirąjį skundą dėl Kauno apygardos teismo 2021 m. vasario 24 d. nutarties, kuria patenkintas pareiškėjos viešosios įstaigos „ADVOC LT“ bankroto administratorės skundas **dėl kreditorių komiteto nutarimo antruoju darbotvarkės klausimu, bankrutavusios uždarnosios akcinės bendrovės „Kauno popierius“ bankroto byloje.**

Teismas

n u s t a t ė :

I. Ginčo esmė

1. Kauno apygardos teismo 2013 m. sausio 14 d. nutartimi bankrutavusiai uždarajai akcinei bendrovei (toliau – BUAB) „Kauno popierius“ iškelta bankroto byla; bankroto administratore paskirta UAB „Valnetas“. Kauno apygardos teismo 2013 m. birželio 28 d. nutartimi patvirtintas bendrovės kreditorių sąrašas ir jų finansiniai reikalavimai, kuris patikslintas vėlesnėmis nutartimis; 2014 m. spalio 23 d. nutartimi įmonė pripažinta bankrutavusia ir likviduojama dėl bankroto. Kauno apygardos teismo 2020 m. vasario 11 d. nutartimi vietoje pradinio kreditoriaus I. K. į BUAB „Kauno popierius“ kreditorių sąrašą įtraukta viešoji įstaiga (toliau – VŠĮ) „ADVOC LT“ su 2 289,18 Eur dydžio finansinio reikalavimo dydžiu (nutartis įsiteisėjo 2020 m. balandžio 23 d.).

2. Pareiškėja VŠĮ „ADVOC LT“ kreipėsi į teismą prašydama pripažinti negaliojančiu 2020 m. gruodžio 15 d. BUAB „Kauno popierius“ kreditorių komiteto nutarimą, priimtą antruoju darbotvarkės klausimu, kuriuo nutarta pritarti reikalavimo teisės Kauno apygardos teismo civilinėje byloje Nr. e2-594-773/2020 pagal pareikštą netiesioginį ieškinį (ieškinio suma 414 158,99 Eur, 5 procentų dydžio metinės palūkanos nuo priteistos sumos, skaičiuojamos nuo ieškinio priėmimo teisme iki visiško teismo sprendimo įvykdymo) pardavimui už didžiausią pasiūlytą kainą.

3. Skundą grindė tuo, kad skundžiamas nutarimas prieštarauja 2020 m. birželio 15 d. kreditorių komiteto sprendimui, nes buvo priimtas nesusaukus kreditorių komiteto posėdžio dėl tolimesnio turto pardavimo būdo ir kainos nustatymo. Kreditorių komitetui nenustačius turto pardavimo tvarkos ir nemokumo administratoriui nepasiūlius kreditorių susirinkimui pradinės turto pardavimo kainos bei nepateikus siūlomos turto pardavimo kainos pagrindimo, neužtikrinamas reikalavimas turta parduoti už didžiausią kainą, todėl nutarimas prieštarauja Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatymo (toliau – JANĮ) nuostatoms. BUAB „Kauno popierius“ neturi teisės laisvai disponuoti reikalavimo teise Kauno apygardos teismo civilinėje byloje Nr. e2-594-773/2020, todėl bandymas parduoti reikalavimo teisę nepasibaigus civilinės bylos nagrinėjimui ir nepriėmus procesinio sprendimo byloje pažeidžia kreditorių, kurių finansiniai reikalavimai nepatenkinti BUAB „Kauno popierius“ bendrai 2 028 376,15 Eur sumai, teisėtus interesus.

II. Pirmosios instancijos teismo nutarties esmė

4. Kauno apygardos teismas 2021 m. vasario 24 d. nutartimi pareiškėjos VŠĮ „ADVOC LT“ skundą tenkino – panaikino BUAB „Kauno popierius“ 2020 m. gruodžio 15 d. kreditorių komiteto nutarimą, priimtą antruoju darbotvarkės klausimu „Dėl reikalavimo teisės civilinėje byloje Nr. e2-594-773/2020 pardavimo pagal patektą pasiūlymą“.

5. Teismas nustatė, kad 2020 m. gruodžio 15 d. įvykusiame BUAB „Kauno popierius“ kreditorių komiteto susirinkime dalyvavo ir raštu balsavo keturi iš penkių kreditorių komiteto narių, skundžiamas nutarimas priimtas visų keturių susirinkime dalyvavusių balsų dauguma, susirinkimo protokolą pasirašė susirinkimo pirmininkaujančiu išrinktas nemokumo administratorės UAB

„Velnetas“ įgaliotas asmuo. Todėl sprendė, kad procedūrinių pažeidimų nebuvo padaryta (JANĮ 54 straipsnis).

6. Teismas pažymėjo, kad kreditorių susirinkimui yra suteikta teisė leisti turtą parduoti kitu, negu iš varžytynių būdu, jeigu tokio pardavimo atveju numatoma nauda kreditoriams būtų didesnė, nei turtą parduodant iš varžytynių. Šiuo atveju BUAB „Kauno popierius“ 2020 m. gruodžio 15 d. kreditorių komiteto nutarimas – reikalavimo teisės civilinėje byloje Nr. e2-594-413/2020, kurioje ieškinio suma siekia 414 158,99 Eur, pardavimas už didžiausią pirkėjų pasiūlytą kainą, t. y. nutarta turtą parduoti kitu nei iš varžytynių būdu.

7. Teismas nustatė, kad Kauno apygardos teismo 2020 m. rugsėjo 17 d. sprendimu netiesioginis ieškinyis atmetas ir byla su ieškovės VŠĮ „ADVOC LT“ apeliaciniu skundu 2020 m. lapkričio 16 d. išsiųsta nagrinėti Lietuvos apeliaciniam teismui (civ. byla Nr. e2A-305-XX/2021). Taigi dėl reikalavimo teisės nepasibaigęs teisminis ginčas, todėl neaiški reikalavimo teisės apimtis. Nurodė, kad nors nėra aiški reikalavimo teisės apimtis, tačiau civilinėje byloje Nr. e2-594-413/2020 pareikšto netiesioginio ieškinio suma yra didelė, ieškinio patenkinimo atveju įmonė įgytų apibrėžto dydžio reikalavimo teisę, o nuo to priklausytų turto pardavimo kaina, galimai pasikeistų ir potencialių pirkėjų ratas.

8. Teismas vertino, kad iš skundžiamo nutarimo nėra aišku, kokia tvarka reikalavimo teisė būtų parduojama, kaip būtų skelbiama apie pardavimą ir pan., t. y. nutarimas savo esme yra ydingas, ir neaišku, kokia gali būti neapibrėžto turto rinkos kaina; nebuvo pasiūlyta pradinė turto pardavimo kaina. Skundžiamu nutarimu nenustačius minimalios parduodamo turto kainos po to, kai neįvyksta dvejų varžytynės, yra grėsmė įmonės turtą parduoti už neadekvačiai mažą, rinkos vertės neatitinkančią, kainą, dėl to laikytina, jog tokia įmonės turto pardavimo tvarka neatitinka įstatymo reikalavimų (JANĮ 85–86 straipsniai). Teismo vertinimu, nagrinėjamu atveju yra tikslinga sulaukti, kol apeliacinės instancijos teismas išnagrinės civilinę bylą Nr. e2A-305-XX/2021 ir po to svarstyti klausimą dėl reikalavimo teisės realizavimo.

III. Atskirojo skundo ir atsiliepimo į jį argumentai

9. BUAB „Kauno popierius“ atskiruoju skundu prašo panaikinti Kauno apygardos teismo 2021 m. vasario 24 d. nutartį civilinėje byloje Nr. B2-873-413/2021 ir priimti naują sprendimą – pareiškėjos VŠĮ „ADVOC LT“ skundą atmesti. Atskirasis skundas grindžiamas šiais argumentais:

9.1. Teismas, priimdamas skundžiamą nutartį, nevertino, kad turto pardavimo tvarkos nustatymas yra išimtinai kreditorių susirinkimo (komiteto) kompetencija, kreditorių komitetas turėjo teisę nuspręsti parduoti reikalavimo teisę nutarime nustatyta tvarka; teismas nepagrįstai apribojo bendrovės kreditorių teisę spręsti dėl bankrutavusios įmonės turto pardavimo tvarkos.

9.2. Klausimas dėl bendrovės reikalavimo teisės pardavimo priskirtinas bendrovės kreditorių kompetencijai, ginčijamas nutarimas priimtas kreditorių komiteto narių dauguma, nutarimas vertintinas kaip atitinkantis kreditorių valią ir jų interesus, todėl negalėjo būti panaikintas.

9.3. Teismas neįvertino, kad reikalavimo teisės pardavimas nutarime nustatyta tvarka labiausiai atitinka kreditorių interesus.

9.4. Netgi visiško ieškinio patenkinimo atveju, nėra garantuota išieškojimo sėkmė. Vienai iš atsakovių – UAB „Vasalita“ yra iškelta bankroto byla, kiti atsakovai yra fiziniai asmenys, tai apsunkina išieškojimą, nes fiziniai asmenys įprastai didelių lėšų sumų neturi, jų turtas būna įkeistas arba kitaip suvaržytas, būtina atlikti atidalijimo iš bendros jungtinės nuosavybės procedūras ir pan., išieškojimo procesas užsitęstų, todėl net reikalavimo teisei tapus apibrėžtai, ji netaps patrauklesnė pirkėjams. Teismas neįvertino didelės rizikos, kad netiesioginis ieškinys apskritai nebus patenkintas, bei aplinkybės, jog visiško ieškinio patenkinimo atveju išieškojimas būtų sudėtingas ar net neįmanomas.

10. Pareiškėja VšĮ „ADVOC LT“ pateikė atsiliepimą į atskirąjį skundą, prašydama jį atmesti, ir Kauno apygardos teismo 2021 m. vasario 24 d. nutartį palikti nepakeistą. Atsiliepimas į atskirąjį skundą grindžiamas šiais pagrindiniais argumentais:

10.1. Teismui nebuvo pateiktas bankroto administratorės pasiūlymas, todėl nežinoma už kokią kainą buvo pasiūlyta turimą reikalavimą parduoti, o nenustačius minimalios parduodamo turto kainos, po to kai neįvyko dvejų varžytynės, yra grėsmė įmonės turtą parduoti už neadekvačiai mažą, rinkos vertės neatitinkančią, kainą.

10.2. Kreditorių komitetui nenustačius turto pardavimo tvarkos ir nemokumo administratoriui nepasiūlius kreditorių susirinkimui pradinės turto pardavimo kainos bei nepateikus siūlomoms turto pardavimo kainoms pagrindimo, neužtikrinama reikalavimo teisę parduoti didžiausios kainos principu.

10.3. BUAB „Kauno popierius“ neturi teisės laisvai disponuoti reikalavimo teise civilinėje byloje Nr. e2-594-773/2020 pagal pareikštą netiesioginį ieškinį ir bandymas parduoti reikalavimo teisę nepasibaigus civilinės bylos nagrinėjimui (neįsiteisėjus teismo sprendimui), pažeidžiamos kreditorių teisės ir interesai, be to reikalavimo teisė negali būti perleista ne BUAB „Kauno popierius“ kreditoriui.

10.4. BUAB „Kauno popierius“ kreditorių komitetas neturi teisės priimti sprendimo perleisti reikalavimą, kadangi sprendimas gali būti prilyginamas bandymui atleisti skolininką nuo prievolės įvykdymo. Tikslinga sulaukti kol apeliacinės instancijos teismas išnagrinės civilinę bylą Nr. e2A-305-XX/2021 ir po to svarstyti klausimą dėl reikalavimo teisės realizavimo, naujai šaukiamam kreditorių komiteto susirinkimui pateikiant duomenis apie minimalią reikalavimo perleidimo kainą ir reikalavimą, kad reikalavimo teisė gali būti perleista tik BUAB „Kauno popierius“ kreditoriui.

Teismas

k o n s t a t u o j a :

IV. Apeliacinės instancijos teismo nustatytos bylos aplinkybės, teisiniai argumentai ir išvados

Dėl bylos nagrinėjimo ribų ir apeliacijos objekto

11. Bylos nagrinėjimo apeliacine tvarka ribas sudaro apeliacinio skundo faktinis ir teisinis pagrindas bei absoliučių sprendimo negaliojimo pagrindų patikrinimas (Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 320 straipsnio 1 dalis). Apeliacinės instancijos teismas nagrinėja bylą neperžengdamas apeliaciniame skunde nustatytų ribų, išskyrus atvejus, kai to reikalauja viešasis interesas ir neperžengus skundo ribų būtų pažeistos asmens, visuomenės ar valstybės teisės ir teisėti

interesai (CPK 320 straipsnio 2 dalis). Pagal CPK 338 straipsnį atskiriesiems skundams paduoti ir nagrinėti taikomos taisyklės, reglamentuojančios procesą apeliacinės instancijos teisme, išskyrus CPK III dalies XVI skyriaus antrajame skirsnyje nustatytas išimtis. Nagrinėjamu atveju apeliacinės instancijos teismas nenustatė CPK 329 straipsnio 2 dalyje nurodytų absoliučių skundžiamos nutarties negaliojimo pagrindų.

12. Apeliacijos objektu yra pirmosios instancijos teismo nutarties, kuria teismas tenkino pareiškėjos VŠĮ „ADVOC LT“ skundą ir panaikino BUAB „Kauno popierius“ 2020 m. gruodžio 15 d. kreditorių komiteto nutarimą, priimtą antruoju darbotvarkės klausimu „Dėl reikalavimo teisės civilinėje byloje Nr. e2-594-773/2020 pardavimo pagal patektą pasiūlymą“ – pritarti reikalavimo teisės civilinėje byloje Nr. e2-594-773/2020 pagal pareiškštą netiesioginį ieškinį (ieškinio suma 414 158,99 Eur, 5 proc. dydžio metinės palūkanos nuo priteistos sumos nuo ieškinio teisme priėmimo dienos iki visiško teismo sprendimo įvykdymo) pardavimui už didžiausią pasiūlytą kainą, teisėtumo ir pagrįstumo patikrinimas.

Dėl kreditorių komiteto nutarimo antruoju darbotvarkės klausimu

13. 2020 m. sausio 1 d. įsigaliojus Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatymui, neteko galios Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymas (toliau – ĮBĮ) su visais pakeitimais (JANĮ 153 straipsnis). JANĮ 155 straipsnyje, reglamentuojančiame pereinamąsias nuostatas dėl nemokumo procesų, nustatyta, kad iki 2019 m. gruodžio 31 d. pradėtiems juridinių asmenų nemokumo procesams šio įstatymo (JANĮ) nuostatos taikomos toms asmenų teisėms ir pareigoms, kurios atsiranda arba yra įgyvendinamos jam įsigaliojus, taip pat toms nemokumo procedūroms, kurios pradamos šiam įstatymui įsigaliojus, išskyrus šio įstatymo nuostatas, reguliuojančias: 1) atlygį nemokumo administratoriui; 2) kreditorių reikalavimų tenkinimo eilę ir tvarką; 3) reikalavimus restruktūrizavimo plano turiniui ir įgyvendinimo trukmei; 4) kreditorių balsavimą dėl restruktūrizavimo plano; 5) nemokumo administratoriaus skyrimą bankroto byloje. To paties straipsnio 2 dalis numato, kad šio straipsnio 1 dalyje nurodytoms išimtims taikomas ĮBĮ. Todėl pirmosios instancijos teismas pagrįstai vadovaudamasis nurodytu teisiniu reguliavimu klausimą dėl kreditorių komiteto nutarimo antruoju darbotvarkės klausimu nagrinėjo vadovaudamasis JANĮ nuostatomis, nes ginčijamas darbotvarkės klausimas buvo priimtas 2020 m. gruodžio 15 d. kreditorių komiteto susirinkime. Taigi JANĮ nuostatos taikytinos ir apeliaciniam procesui.

14. JANĮ 55 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad teismas gali panaikinti kreditorių susirinkimo ar kreditorių komiteto sprendimą, jeigu jis priimtas pažeidžiant šio įstatymo nuostatas ir šis pažeidimas galėjo turėti įtakos sprendimo turiniui, taip pat jeigu kreditorių susirinkimo ar kreditorių komiteto sprendimas prieštarauja įstatymams arba pažeidžia prieš šį sprendimą balsavusių kreditorių arba kitų asmenų teises ir įstatymų saugomus interesus.

15. Kasacinis teismas yra išaiškinęs, kad, nagrinėjant skundus dėl kreditorių susirinkimo nutarimų teisėtumo, reikia patikrinti, ar buvo laikytasi įstatymo ir kreditorių susirinkimo nustatytos susirinkimo sušaukimo, kreditorių dalyvavimo, susirinkimo darbotvarkės klausimų nagrinėjimo, balsavimo ir nutarimų priėmimo tvarkos, nes šie procedūrų veiksmai reikšmingi ir gali lemti neteisėtų nutarimų priėmimą. Teismas, nustatęs esminius procedūrinius pažeidimus, galėjusius lemti neteisėtų nutarimų priėmimą, kreditorių susirinkimo nutarimus panaikina (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. sausio 6 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-112/2012). Kitas kreditorių susirinkimo nutarimo naikinimo pagrindas – turinio neteisėtumas, kuris pasireiškia imperatyvių įstatymo nuostatų pažeidimu, prieštaravimu teisingumo, protingumo ir sąžiningumo principams bei kreditorių ir (ar) pačios bankrutavusios įmonės interesų esminiu pažeidimu (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis

civilinėje byloje Nr. 3K-3-486/2010; Lietuvos apeliacinio teismo 2012 m. gruodžio 6 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 2-1438/2012).

16. Pirmosios instancijos teismas skundžiamoje nutartyje pagrįstai konstatavo, kad procedūrinių pažeidimų, kurie galėtų lemti 2020 m. gruodžio 15 d. kreditorių komiteto nutarimo antruoju darbotvarkės klausimu neteisėtumą, padaryta nebuvo. Todėl šiuo atveju turėtų būti vertinama, ar ginčijamu nutarimu nustatytas bendrovės turto pardavimas atitinka JANĮ nuostatas ir kreditorių teises ir interesus.

17. Juridinio asmens turtas gali būti parduodamas tik nuo teismo nutarties likviduoti juridinį asmenį dėl bankroto įsiteisėjimo dienos (JANĮ 86 straipsnio 1 dalis). JANĮ 86 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad juridinio asmens turtas parduodamas kreditorių susirinkimo nustatyta tvarka, išskyrus iš varžytynių parduodamą turtą. Iš varžytynių turi būti parduodamas likviduojamo dėl bankroto juridinio asmens nekilnojamas turtas ir kitas turtas, kurio pradinė pardavimo kaina ne mažesnė už 10 MMA dydį (JANĮ 90 straipsnio 1 dalis).

18. Turto pardavimui iš varžytynių mutatis mutandis (su atitinkamais pakeitimais) taikomos CPK turto pardavimą iš varžytynių reguliuojančios nuostatos tiek, kiek JANĮ nenustato kitaip (JANĮ 91 straipsnio 1 dalis). Varžytynių juridinių asmenų bankroto procese vykdymą reglamentuojama ne tik JANĮ, CPK, bet ir poįstatyminis teisės aktas. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. gruodžio 30 d. nutarimu Nr. 13 patvirtintas Turto pardavimo iš varžytynių vykdomo bankroto proceso metu tvarkos aprašas reglamentuoja turto, kuris vadovaujantis JANĮ ir Lietuvos Respublikos fizinių asmenų bankroto įstatymu parduodamas iš varžytynių, pardavimo iš varžytynių vykdymo tvarką (toliau – Aprašas). Taigi varžytynių organizavimas juridinių asmenų nemokumo procese yra reglamentuojamas viešosios teisės normomis. Tokio reguliavimo tikslas yra užtikrinti skaidrų, aiškų, konkretų turto realizavimą iš varžytynių bankroto procese. Minėtų teisės aktų nuostatos, spendžiant dėl juridinio asmens turto realizavimo bankroto procese, turi būti aiškinamos sistemiškai.

19. Nemokumo administratorius siūlo kreditorių susirinkimui pradinę turto pardavimo kainą, kartu pateikdamas siūlomą turto pardavimo kainos pagrindimą (JANĮ 86 straipsnio 3 dalis). Juridinio asmens pradinę turto pardavimo kainą tvirtina kreditorių susirinkimas (JANĮ 86 straipsnio 4 dalis). Be to, kreditorių susirinkimas turi teisę (ir pareigą) nustatyti kainos didinimo automatinio ir neautomatinio būdu intervalą, kuris negali būti mažesnis už kainos didinimo intervalą, numatytą CPK 713 straipsnio 9 dalyje (Aprašo 26, 27 punktai).

20. Juridinio asmens turtas parduodamas vadovaujantis rinkos kainos principu, reiškiančiu, kad turto pardavimo kaina turi būti nustatoma pagal analogiško turto pardavimo rinkoje kainas; didžiausios kainos principu, reiškiančiu, jog turtą turi būti siekiama parduoti už didžiausią galimą kainą; turto apyvartos greičio principu, reiškiančiu, kad turtas turi būti parduodamas taip, jog būtų užtikrintas kuo greitesnis jo grąžinimas į apyvartą ir vertės išsaugojimas (JANĮ 85 straipsnis). Šie juridinio asmens turto realizavimo bankroto procese principai siejami su pagrindinių nemokumo proceso tikslu – sudaryti sąlygas veiksmingam juridinių asmenų nemokumo procesui, užtikrinant kreditorių ir juridinių asmenų interesų pusiausvyrą. Turtas bankroto procese turi būti parduodamas kuo didesne kaina (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. kovo 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-132-684/2015). Reikalavimas siejamas tikslu, kad pardavus turtą būtų galima kuo didesne apimtimi patenkinti kreditorių reikalavimus (Lietuvos apeliacinio teismo 2018 m. balandžio 12 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2-730-381/2018), įgyvendinti akcininkų teisę gauti likviduojamos įmonės turto dalį, likusią atsiskaičius su įmonės kreditoriais (Lietuvos apeliacinio teismo 2017 m. rugsėjo 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 2-1562-381/2017).

21. Bankroto procese realizuojamo turto pradinė kaina turi būti nustatoma atsižvelgiant į jo rinkos vertę. Rinkos vertė – nustatyta suma, už kurią turtas ar įsipareigojimas galėtų būti perleidžiamas jų vertės nustatymo dieną tarp norinčio pirkti pirkėjo ir norinčio parduoti pardavėjo sudarius sandorį tarp nesusijusių šalių po tinkamo turto ar įsipareigojimo pateikimo rinkai, kai abi šalys veikia dalykiškai, apdairiai ir be prievartos (Tarptautiniai vertinimo standartai, 104-asis Tarptautinis vertinimo standartas „Vertės pagrindai“, 30 punktas). Nors paprastai turto rinkos vertę nustato kvalifikuotas turto vertintojas (Lietuvos Respublikos turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymo (toliau – TVVPI) II skyrius) vadovaudamasis turto ir verslo vertinimo metodika – Lietuvos Respublikos Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos priimtu teisės aktu, kuriame reglamentuojama Tarptautiniuose vertinimo standartuose ir Europos vertinimo standartuose nustatytų turto ir verslo vertinimo metodų šiuose standartuose nustatytais vertinimo atvejais taikymo Lietuvos Respublikoje procedūros ir tvarka (TVVPI 2 straipsnio 15 dalis), tačiau rinkos vertė yra tik teorinis dydis, kuris gali būti subjektyvus ir ginčytinas. Praktikoje kyla įvairių ginčų dėl turto rinkos vertės. Atsižvelgiant į tai, kad bankroto procesas yra kolektyvinis procesas ir praktikoje pripažįstamas kreditorių autonomijos principas, laikomasi pozicijos, kad kreditorių susirinkimas yra kreditorių savivaldos organas, sprendžiantis su bankroto proceso eiga susijusius kreditorių susirinkimo kompetencijai priskirtus klausimus (žr., pavyzdžiui, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. balandžio 9 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-142-690/2018 20 punktą ir kt.), todėl būtent kreditorių susirinkimas turi teisę (o kartu ir pareigą) spręsti dėl pradinės nekilnojamojo turto pardavimo kainos.

22. Byloje nustatyta, kad 2020 m. birželio 15 d. vyko BUAB „Kauno popierius“ pirmas kreditorių komiteto posėdis dėl reikalavimo teisės pardavimo būdo ir pradinės kainos nustatymo. Posėdžio metu antruoju dienotvarkės klausimu „Dėl reikalavimo teisės pardavimo ir pradinės pardavimo kainos nustatymo“ buvo priimtas nutarimas reikalavimo teises Kauno apygardos teisme nagrinėjamoje civilinėje byloje Nr. e2-594-773/2020 pagal pareikštą netiesioginį ieškinį (ieškinio suma 414 158,99 Eur, 5 procentų dydžio metinės palūkanas nuo priteistos sumos, skaičiuojamos nuo ieškinio priėmimo teisme iki visiško teismo sprendimo įvykdymo), pardavinėti varžytynėse, nustatant pradinę pardavimo kainą pirmosioms varžytynėms 50 proc. nuo reikalavimo teisių sumos, nurodytos civilinėje byloje Nr. e2-594-773/2020 pareikštame ieškinyje ir antrosioms varžytynėms 30 proc. nuo reikalavimo teisių sumos, nurodytos civilinėje byloje pareikštame ieškinyje. Nustatyti varžytynėse parduodamo turto kainos didinimo intervalą 500 Eur. Reikalavimo teisės nepardavus, toliau pardavinėti vieną mėnesį laisvo pardavimo būdu už didžiausią pasiūlytą kainą, bet ne mažiau kaip už 5 000 Eur. Apie parduodamą reikalavimo teisę paskelbti viešai (nemokumo administratorės internetiniame puslapyje www.valnetas.lt, skelbimų portaluose www.skelbiu.lt ir www.alio.lt). Turto nepardavus – sušaukti kreditorių komiteto posėdį dėl tolimesnio turto pardavimo būdo ir kainos nustatymo. Vykdamas nutarimą, reikalavimo teisė buvo pardavinėjama dvejose varžytynėse, kurių metu neatsirado nei vieno pirkėjo, norinčio įsigyti reikalavimo teisę į bendrovės turtą. Vadovaujantis nutarimu, reikalavimo teisė dar mėnesį laiko buvo pardavinėjama laisvo pardavimo būdu už mažiausią 5 000 Eur kainą, tačiau ir jo metu pirkėjų neatsirado.

23. Taigi pirmajame kreditorių komiteto posėdyje dėl reikalavimo teisės pardavimo būdo ir pradinės kainos nustatymo buvo nuspręsta reikalavimo teisę pardavinėti varžytynėse, o jos tokiu būdu nepardavus, toliau pardavinėti vieną mėnesį laisvo pardavimo būdu už didžiausią pasiūlytą kainą, bet ne mažiau kaip už 5 000 Eur. Todėl pirmosios instancijos teismo išvada, kad pradinė turto pardavimo kaina nebuvo pasiūlyta, laikytina nepagrįsta. Apeliacinės instancijos teismo vertinimu, viena vertus, tokiu reikalavimo teisės pardavimu buvo nustatyta tiek pradinė turto pardavimo kaina (5 000 Eur), tiek pateiktas siūlomo turto (reikalavimo teisės) pardavimo kainos pagrindimas, nes reikalavimo teisė tokiu būdu parduodama jos nepardavus varžytynėse. JANĮ 90 straipsnio 2 dalis numato galimybę kreditorių susirinkimui leisti nemokumo administratoriui parduoti turtą kitu negu iš varžytynių būdu, jeigu tokio pardavimo atveju numatoma nauda kreditoriams būtų didesnė, negu turtą parduodant iš

varžytynių. Kita vertus, nepardavus reikalavimo teisės dvejose varžytynėse ir per vieną mėnesį laisvo pardavimo būdu, kaip numatyta 2020 m. birželio 15 d. kreditorių komiteto nutarime, buvo sušauktas komiteto posėdis dėl tolimesnio reikalavimo teisės pardavimo būdo ir kainos nustatymo ir 2020 m. gruodžio 15 d. BUAB „Kauno popierius“ kreditorių komiteto nutarimo antruoju darbotvarkės klausimu nuspręsta reikalavimo teisę parduoti už didžiausią pirkėjų pasiūlytą kainą, tai atitinka JANĮ 86 straipsnio 3 dalies reglamentavimą ir toks bankroto administratorės įgalioto asmens siūlomos pradinės kainos pagrindimas negali būti interpretuojamas kaip nepateikimas pradinės pasiūlytos kainos ar nenoras, kad turtas būtų parduotas kuo aukštesne kaina. Apeliacinės instancijos teismas konstatuoja, kad nėra pagrindo sutikti su pirmosios instancijos teismo išvada, kad kreditorių komiteto nutarimas parduoti reikalavimo teisę už didžiausią pasiūlytą kainą nėra turto kainos nustatymas JANĮ 86 straipsnio 2 dalies prasme.

24. Galimi atvejai, kai kreditoriai, turėdami skirtingus lūkesčius dėl įmonės turto realizavimo galimybių, priima sprendimus, kurie neužtikrina operatyvios bankroto proceso eigos ir dėl kurių neapibrėžtą laiką nerealizuojamas bankrutuojančios įmonės turtas. Kreditorių susirinkimo kompetencijos neįgyvendinimas (sprendimų nepriėmimas) gali pažeisti pačių kreditorių interesus ir trukdyti bankroto bylos eigai (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. balandžio 19 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-196-313/2017 24-31 punktai). Nagrinėjamu atveju, priešingai, kreditorių komitetas narių balsų dauguma (už nutarimo priėmimą balsavo 4 iš 5 komiteto nariai) nusprendė reikalavimo teisę parduoti už didžiausią pirkėjų pasiūlytą kainą, tai atitinka bankroto proceso operatyvumo ir efektyvumo siekį, vieną esminių bankroto instituto taikymo tikslų – iš bankrutuojančios (bankrutavusios) įmonės turto kuo operatyviau bei kiek įmanoma daugiau patenkinti kreditorių patvirtintų finansinių reikalavimų apimties.

25. Apeliacinės instancijos teismas nurodo, kad vienas iš esminių bankroto instituto taikymo tikslų – iš bankrutavusios įmonės turto kuo operatyviau ir kiek įmanoma didesne apimtimi tenkinti kreditorių patvirtintų finansinių reikalavimų (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. kovo 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-132-684/2015; 2015 m. kovo 31 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-179-611/2015 ir kt.). Šio tikslo siekiama ir jis įgyvendinamas per JANĮ nustatytas bankroto procedūras (visų pirma, operatyvų, rinkos kainas atitinkančių juridinio asmens turto realizavimą). Nagrinėjamu atveju bankroto procesas tęsiasi daugiau kaip aštuonerius metus, t. y. nuo 2013 m. sausio 14 d., todėl reikalavimo teisės pardavimas nutarime nustatyta tvarka, kai reikalavimo teisė nebuvo parduota dvejose varžytynėse ir per vieną mėnesį laisvo pardavimo būdu, atitinka ir užtikrina operatyvią bankroto proceso eigą ir nėra pagrindo teigti, kad toks pardavimo būdas pažeidžia bendrovės kreditorių interesus. Priešingai, apeliacinės instancijos teismo vertinimu, toks reikalavimo teisės pardavimas nutarime nustatyta tvarka labiausiai tenkina ir atitinka bendrovės kreditorių interesus, už tokią pardavimo tvarką balsų dauguma balsavo kreditorių komiteto nariai. Be to, pati pareiškėja jokių konkrečių argumentų skunde dėl pasiūlytos kainos ir reikalavimo teisės pardavimo tvarkos neteikė, taip pat nenurodė, kokia ir kodėl turėtų būti nustatyta pardavimo kaina ir kitokios kainos nepagrindė. Nors teismas bankroto procese yra aktyvus, tačiau tai dar nereiškia, jog teismas turi pareigą būti aktyvesnis už pačią šalį (šiuo atveju kreditorių). Teismo teisė rinkti įrodymus įmonių nemokumo procese pirmiausia siejama su viešojo intereso užtikrinimu, o ne šalių įrodinėjimo pareigos palengvinimu ar perėmimu, taigi suinteresuota šalis nėra atleidžiama nuo pareigos įrodyti aplinkybes, kuriomis remiasi, bendraisiais įrodinėjimo pagrindais (CPK 178 straipsnis). Atsižvelgiant į išdėstytas aplinkybes, darytina išvada, kad pirmosios instancijos teismas nepagrįstai panaikino BUAB „Kauno popierius“ 2020 m. gruodžio 15 d. kreditorių komiteto nutarimą, priimtą antruoju darbotvarkės klausimu „Dėl reikalavimo teisės civilinėje byloje Nr. e2-594-773/2020 pardavimo pagal patektą pasiūlymą“.

Dėl procesinės bylos baigties

26. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, apeliacinės instancijos teismas sprendžia, kad pirmosios instancijos teismas netinkamai vertino nustatytas aplinkybes bei be pagrindo vertino, jog pradinė turto pardavimo kaina nebuvo pasiūlyta ir tikslinga sulaukti kol apeliacinės instancijos teismas išnagrinės civilinę bylą Nr. e2A-305-464/2021 ir tik po to svarstyti klausimą dėl reikalavimo teisės realizavimo būdo ir tvarkos. Dėl šių priežasčių skundžiama pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinama ir klausimas išsprendžiamas iš esmės – pareiškėjos VšĮ „ADVOC LT“ skundas dėl BUAB „Kauno popierius“ 2020 m. gruodžio 15 d. kreditorių komiteto nutarimo, priimto antruoju darbotvarkės klausimu „Dėl reikalavimo teisės civilinėje byloje Nr. e2-594-773/2020 pardavimo pagal pateiktą pasiūlymą“ panaikinimo, atmetamas (CPK 337 straipsnio 1 dalies 2 punktas).

27. Vadovaujantis CPK 87 straipsnio 1 dalies 8 punktu, 5 dalimi, apeliančės atstovui gražinamas 38 Eur už paduotą atskirąjį skundą sumokėtas žyminis mokestis

Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėja, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 302 straipsniu, 337 straipsnio 1 dalies 2 punktu, 338 straipsniu,

n u t a r i a :

Kauno apygardos teismo 2021 m. vasario 24 d. nutartį panaikinti ir klausimą išspręsti iš esmės – pareiškėjos viešosios įstaigos „ADVOC LT“ skundą dėl BUAB „Kauno popierius“ 2020 m. gruodžio 15 d. kreditorių komiteto nutarimo, priimto antruoju darbotvarkės klausimu „Dėl reikalavimo teisės civilinėje byloje Nr. e2-594-773/2020 pardavimo pagal pateiktą pasiūlymą“ panaikinimo, atmesti.

Gražinti advokatų profesinei bendrijai „WINT LAW FIRM“ už bankrutavusią uždaryją akcinę bendrovę „Kauno popierius“ sumokėtą 38 Eur (trisdešimt aštuonis eurus) žyminį mokestį (2021 m. kovo 3 d. mokėjimo nurodymas).

Teisėja Asta Radzevičienė

</div